

Jak na jazyky

[Sylva Ficová](#)

I. Sedm základních rad

Jeden profesor angličtiny říkával: „Nejhorších je těch prvních patnáct let, pak už jde učení samo.“ Všechny studenty tím vždycky spolehlivě uvrhl do deprese. Pokud pocitem nedostatečnosti trpíte i vy, nezoufejte. Máte-li dobrý důvod, proč se cizí jazyk učit a naučit, do jednoho roku můžete zvládnout základy a za dva tři roky už si slušně popovídáte. Nezáleží přitom na tom, jestli chcete umět dobře anglicky kvůli služební cestě, jestli vás láká francouzština svůdnými hláskami nebo jestli se chcete učit norský kvůli běžkování u Lillehammeru. Máte-li silnou motivaci, nic vás nezastaví – snad kromě vaší lenosti.

Nebudu probírat konkrétní nabídku kurzů v jazykových školách a na internetu ani to, jestli je správné učit se ve skupině s českým učitelem nebo rozprávět jen s rodilým mluvčím. Vyzkoušet můžete cokoli a v různých etapách života vám mohou vyhovovat různé metody, často takové, které se vám v první chvíli nepozdávají: znala jsem paní, která vyžadovala český výklad gramatiky, a pak sama napomínala o desítky let mladší spolužáky, aby spolu mluvili jen anglicky; učila jsem extrovertního mladíka, který se toho nejvíc naučil sám, s MP3přehrávačem. Jak tedy na to? Nabídnu vám sedm rad, jak se vypořádat s cizími jazyky obecně, v dalších dvou kapitolách se pak podíváme, kde hledat a jak využít zdroje pro procvičování čtení a poslechu.

Učte se kdykoli a kdekoli

Pokud se přihlásíte do kurzu, určitou pravidelnost vám nadiktuje už rozvrh; pokud se učíte sami, ať už online nebo s učebnicí pro samouky, možná si

simulujete delší výukové hodiny v určité dny v týdnu. V praxi však nezáleží příliš na tom, kolik hodin, který den a v kterou denní dobu se jazyku budete věnovat, důležitá je chuť se učit a to, aby mezi jednotlivými „hodinami“ nebyly dlouhé prodlevy – novou látku si pamatujete den, dva, možná i tři, po delší době ale většinu informací zapomenete. Pokud si zvyknete trávit s cizím jazykem několik minut každý den, dlouhodobě vám to pomůže víc než pravidelná dvouhodinová lekce jednou týdně.

K učení můžete využít každou volnou chvíli, každá se přitom může hodit k něčemu jinému: cestou do práce a z práce si můžete opakovat slovíčka nebo číst studijní texty a při zalévání kytek nebo úklidu si zkuste pustit poslechy z minulé lekce. Důležité je nevyjít ze cviku a z kontaktu s jazykem a zkoušet různé situace, kdy ho použijete.

Soustředte se na to, co vás zajímá

Pokud se učíte z učebnice, nejspíš se učíte předepsaná slovíčka. Brzy však dospějete do situace, kdy vám už nebudou stačit, nebo budete mít pocit, že nevyhovují vašim potřebám. Zkuste se tedy učit nová, další slova podle témat, která vás zajímají. V konverzaci přece nejčastěji mluvíte právě o sobě, svých koníčcích, své rodině nebo své zemi.

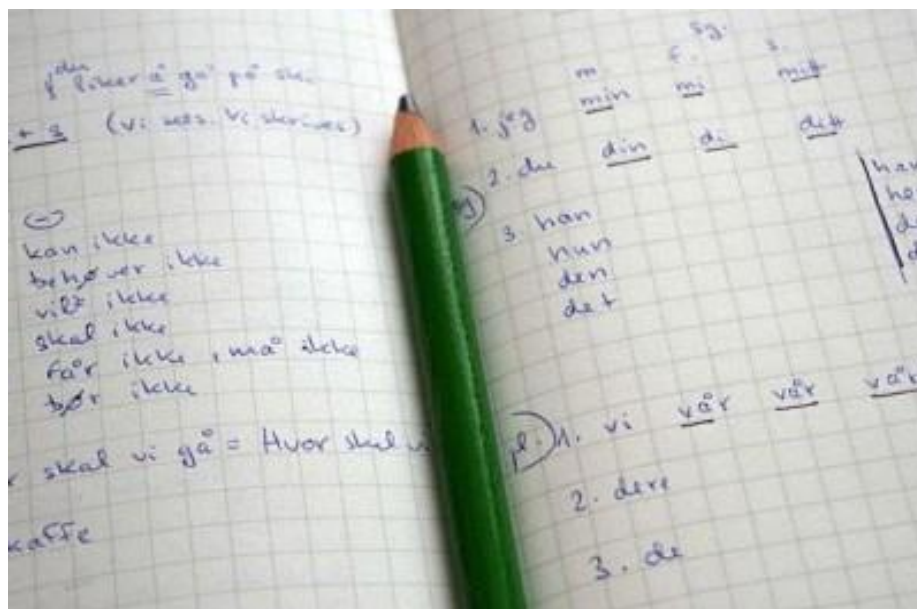
Pokud jste už pokročilí, můžete si slovní zásobu rozšiřovat i četbou, rozhodně ale text nepřekládejte otrocky celý. Pokud ho čtete poprvé, podtrhněte si jen slova, kterým opravdu ani vzdáleně nerozumíte a která vám brání v porozumění. Ověřte si jejich význam ve slovníku a u každého si odpovězte na otázku, jestli se týká toho, co vás zajímá. Teprve poté se rozhodněte, zda se je naučíte nazpaměť a budete je aktivně používat, nebo je necháte být a budete je znát jen pasivně – už vyhledáním ve slovníku si je totiž zapíšete do paměti a až na ně narazíte podruhé nebo potřetí, nejspíš se vám jejich význam vybaví.

Nová slovíčka se můžete učit různě. Někomu pomáhá přepisování do sešitu, někdo má raději kartičky, nezapomínejte ale na základní věc: každé slovo

má tři složky – pravopis, výslovnost a význam. Pokud si některou z nich nejste jistí, slovo vlastně neznáte, a nebudete ho umět použít.

Nebojte se gramatiky

Bez slovní zásoby nemáme co říct a bez základních znalostí gramatiky nevíme jak to říct, proto se nenechte zmást rychlokurzy, které tvrdí, že gramatika je jen zátěž bez užitku. Argumentují sice tím, že i malé děti se učí mateřštinu přirozenou cestou, už vám ale nepřipomenou, že ve škole je jazykové výklady stejně neminou.

Gramatická cvičení sice patří k tomu nejnudnějšímu, co jazykové učebnice obsahují, můžete si je ale aspoň trochu ozvláštňit. Pokud se například učíte minulý čas, zkuste si vybavit, kdy ho používáte v češtině: při popisu zážitků z dovolené, líčení víkendové návštěvy u kamarádky, převyprávění děje filmu. Pokuste se tedy o něco podobného v jazyce, který se učíte – stačí dvě, tři věty. Možná v nich bude chybět předložka nebo člen, možná spletete slovosled, nevadí, důležité je pokusit se nový gramatický jev použít tak, jak chcete vy, a ne autoři cvičení v učebnici.

Opakujte si

Po každé lekci nebo části kurzu následují opakovací cvičení. I když se vám do nich nechce nebo máte pocit, že už všechno umíte, nepodceňujte je – nemá smysl pokračovat v učení a pouštět se do nových témat, pokud dobře nezvládáte ta stará.

Pokud se cizímu jazyku věnujete pravidelně, někdy nebudete mít dost energie učit se něco nového. Pak zkuste nalistovat začátek kterékoli lekce a projděte si některé věci úplně znovu. Půjdou-li vám cvičení snadno a bez zaškobrtnutí, určitě vás to uklidní a možná pak dostanete chuť pokračovat. Pokud zjistíte, že děláte chyby nebo něčemu úplně nerozumíte, je dobré se zastavit, projít látku znovu nebo případně požádat učitele či známého o radu a vysvětlení.

Nesnažte se být dokonalí

Pokud se domníváte, že cizí jazyk musíte ovládnout dokonale, raději na to zapomeňte. Vaším cílem by mělo být především jazyku porozumět a umět se dorozumět.

Porozumění můžete cvičit poslechem podcastů nebo zpráv, výslovnost se dá trénovat i na procházce. Že se stydíte? Zkuste vytáhnout mobilní telefon a předstírejte, že mluvíte s někým důležitým, okolí si vás brzy přestane všímat. Pokud znáte někoho, kdo se učí stejný jazyk jako vy, zkuste ho přemluvit ke „kávě v angličtině“ (francouzštině, němčině...). Vaše výslovnost přitom nemusí být dokonalá, vždyť kolik Čechů mluví v běžném hovoru spisovně a vždycky správně?

Máte-li obavy, že si při konverzaci nevzpomenete na to správné slovo, nebojte se použít opis. Často se nám přece hodí i v češtině, třeba když si nemůžeme vzpomenout na méně užívané slovo.

Bavte se

Jak jsem už naznačila, cizí jazyk je nejzajímavější tam, kde ho můžete slyšet a vnímat „živý“. Poslouchejte písničky, dívejte se na filmy s titulky nebo čtěte knížky pro děti; zkuste si najít jazykolamy, vtipy nebo komiksy. Najděte si rodilého mluvčího nebo jiného studenta k dopisování nebo chatování, zajímejte se o země, ve kterých se daný jazyk používá, cestujte prstem po mapě a procvičujte si výslovnost měst, pohoří a řek. Zkrátka se do jazyka „ponořte“. Možná vás někdo bude mít za blázna, ve skutečnosti vám ale tu posedlost bude tiše závidět.

Myslete na odměnu

Po každé zvládnuté lekci nebo po určitém časovém období se nezapomeňte odměnit. Záleží na vás, jestli si koupíte tabulku čokolády či novou knížku. Důležité je posílit pocit, že na sobě pracujete a někam směřujete. Tou nejlepší odměnou je samozřejmě cesta do země, kde cizí jazyk použijete v praxi. Až uvidíte, že všechny jízdní řády jsou opravdu v norštině, nebo uslyšíte, že lidi na ulici skutečně mluví anglicky, a navíc některým slovům či celým větám porozumíte, budete mít konečně jistotu, že všechno to snažení nebylo marné. Hodně štěstí!

II. Naučte se poslouchat

Poslech patří při učení jazyků patří k těm nejtěžším, a přece nejzábavnějším cvičením. V kurzech a ve školách je obvykle postrachem většiny studentů, na rozdíl od často zpomalené řeči učitele totiž najednou z přehrávače slyší rodilé mluvčí, kteří svůj jazyk používají stejně jako oni: mluví rychle, polykají slabiky nebo i celá slova, nedokončují věty a přeskakují z jednoho tématu na druhé. Pokud student neporozumí hned první větě, většinou „vypne uši“, poslouchat přestane a k poslechovým cvičením získá silný odpor. Jak se ho zbavit a naučit se poslouchat?

Pokud s jazykem teprve začínáte nebo se k němu po delší době vracíte, zkuste se na něj nejdřív „naladit“. Poslouchejte písničky, pouštějte si krátká videa nebo úryvky z filmů. I když nerozumíte téměř ničemu, zvyknete si na rytmus a hlavně proud řeči, který je u daného jazyka obvyklý. Pokud je to možné, zkuste střídat různé přízvuky. Angličtináři jsou trochu ve výhodě: existuje několik filmů, které z odlišné výslovnosti (a slovní zásoby) na obou stranách oceánu těží nebo si z ní dělají legraci – za všechny uvedu film *Love Actually*, ve kterém jedna z postav, britský mladík Colin Frissell (Kris Marshall), dělá dojem v [baru](#) na trojici lepých Američanek, nebo talk show [Ellen DeGeneres](#).

Jakmile se vám rytmus jazyka dostane „do uší“, můžete se pustit do systematických cvičení. Zkuste zachytit konkrétní slova nebo fráze, které jste se právě naučili, jména, místní názvy, data nebo čas. Výborně se k tomu hodí zprávy: pokud si poslechnete zprávy ze světa na Českém rozhlasu a krátce nato na jiné (i online) stanici v jiném jazyce, určitě se vám mnoho slov bude zdát povědomých. Podobné cvičení si můžete zkusit i s oblíbeným filmem s titulky, který jste už viděli nejméně dvakrát či třikrát. Počtvrté si ho pusťte bez titulků, a možná budete překvapeni, kolika slovům budete rozumět. Může se dokonce stát, že zachytíte úplně novou frázi, u které si nebudete jisti, jak se vlastně píše. Že tomu nevěříte? Před několika lety byl mezi dětmi oblíbený film *Piráti z Karibiku*. Moje dcera se na něj i s kamarády dívala dokola snad sedmkrát nebo osmkrát – film viděli dabovaný i s titulky,

většina dětí přitom v té době ještě angličtinu neměla. Pirát Jack Sparrow však měl takové kouzlo, že netrvalo dlouho a všichni dokázali věrně napodobit jeho „savvy“ („jasný?“) a ještě ho používat v těch správných situacích.

Procvičování poslechu můžou zpříjemnit i písničky, i když najít tu pravou **a** oblíbenou v některých jazycích není zrovna snadné. Pokud si však navíc seženete text, máte možností hned několik: při poslechu můžete zachytit konkrétní rým, v textu hledat konkrétní gramatický jev, pokusit se slova přeložit nebo zazpívat, a procvičit si tak navíc i výslovnost. Než se však do podobných pokusů pustíte, ověřte si, jestli text není v nějakém specifickém slangu nebo dialektu, případně jestli neobsahuje hodně gramatických chyb: rychle sekanou rapovou Black English sice můžete udělat dojem na nejbližší okolí, v zahraničí se s ní ale asi moc nedomluvíte. Ne vždy jsou taky vhodné písničky, které nenazpíval rodilý mluvčí. Pokud jste však pokročilí, můžete je použít pro hnidopišské hledání gramatických a jiných chyb – jako klasický příklad pro anglisty můžu doporučit texty kapelu Support Lesbiens (i její název).

Další možnosti pro poslech, při níž můžete využít psaný text, jsou audioknížky. Kromě těch klasických pro notně pokročilé doporučuji nahrávky na CD, přiložené k tištěným knížkám, které jsou zvláště upravené pro různé úrovně znalosti jazyka. Použít se dají různě: můžete je poslouchat s textem před sebou, zkoušet číst nahlas zároveň s nimi nebo si je pustit až po každé přečtené kapitole a ověřit si, jak dobrou máte slovní zásobu a nakolik rozumíte mluvenému slovu.

Pokročilí se můžou pustit i do sledování pořadů v televizi nebo na internetu – nabídka pořadů s titulky a blogů či zpravodajských portálů, které nabízejí podcasty a videocasty, je nepřeborná. U některých podcastů jsou dokonce k dispozici přepisy celých pořadů, ke kterým se můžete kdykoli vracet.

Pro inspiraci přidám několik konkrétních poslechových zdrojů pro pokročilejší angličtináře (a jeden pro němčináře):

1. *Rádio:*

- [BBC News](#) – v rozhlasu, [online](#) nebo jako aplikace pro Android a iPhone;
- [NPR](#) (National Public Radio) – online nebo jako aplikace NPR News – umožňuje hledání podle témat, má bohatý archiv programů, některé s přepisem celých pořadů;
- [Deutsche Welle](#) – online i jako aplikace (Deutsche Welle News).

2. *Přednášky*

- z konferencí [TED](#) – jeden z mála portálů, kde jsou k dispozici nejen videa s titulky, ale i přepisy celých přednášek. Původní témata – technologie, zábava a design – v posledních letech doplňují další a další (psychologie, ekologie, podnikání, lidská práva) Naprosto jedinečná je možnost zvýraznit libovolnou část textu a klepnutím spustit video právě od ní. K dispozici jsou i aplikace pro iPhone (TED Mobile) a Android (TED Air), ve kterých si můžete přednášky vyhledávat i podle tématu;

- [Pop!Tech](#) – přednášky podobné TEDu, jen bez titulků;
 - [School of Life](#), vzdělávací a sociální projekt [Alaina de Bottona](#);
 - „online salon“ [Edge](#) – s přednáškami na různá, i vědecká témata, ke kterým jsou k dispozici i přepisy (via Aleš Vyhnal);
 - [Video Lectures](#) – univerzitní přednášky z různých oborů a v různých jazycích;
 - [MIT Video](#) – více než 12 000 přednášek a prezentací center, laboratoří a ústavů americké univerzity Massachusetts Institute of Technology (MIT);
- Odvážlivci se můžou zdarma přihlásit na některý z kurzů na webu [Coursera](#) a sledovat přednášky profesorů z 33 [univerzit](#).

3. *Podcasty*

pro mírně a středně pokročilé:

- [ESL](#) (via [Pavel Miksa](#));
- poslechy [Elementary Podcasts](#) a seriál („soap opera“) [Big City Small World](#) na webu Britské rady (The British Council) – obojí s texty a s aplikacemi pro iPhone/Android;
- [Luke’s English Podcast](#) – pro ty, kdo se chtějí učit od rodilého Brita,

pro pokročilé:

- [BBC Learning English](#);
- [The English We Speak](#) na [BBC](#) (via [Việt Anh Trần](#));
- [Guardian](#);
- [Radio Open Source](#);
- [Slate](#);
- pro milovníky povídek [Selected Shorts](#) (via Bětko Polišenská);
- [Comixology](#) – podcasty o nových i starých komiksech;
- [audible.com](#) – audioknížky pro Kindle a chytré telefony (via Robert Vlach);
- [AudioGo](#) – britské vydavatelství a e-shop audioknížek (dříve BBC Audiobooks) – často nabízí slevy a ukázky i celé knížky zdarma;
- pro geeky [5BY5](#) (via [Jan Korbel](#));
- [Radiolab](#) – rozhlasový pořad o vědě (na webu najdete i videa);

Spoustu odkazů, včetně tipů na [audiokničky](#) ke stažení, také najdete na webových stránkách [Open Culture](#).

4. *Videa*

pro mírně pokročilé:

– [Listen & Watch](#) a [Business & Work](#) na webu The British Council;

pro pokročilé (většinou bez titulků):

– znovu [Guardian](#);

– [Al Jazeera English](#);

– spousta kanálů na youtube: [Google Talks](#), můj oblíbený [British Film Institute Channel](#) nebo [Monty Python Channel](#);

– další tipy najdete opět na stránkách [Open Culture](#), například odkazy na filmy Alfreda Hitchcocka nebo filmy noir;

– [Open Reality Documentary](#) – streamované dokumentární pořady, rozhovory a přednášky;

– kanál zpráv z EU [EuropalTV](#), kde můžete u zpráv (většinou) v angličtině podobně jako u přednášek TED Talks přepínat mezi titulky v různých jazycích.

The screenshot displays a grid of audio content categories on the AudioGo website. The top row features three main categories: 'Crime, Thrillers & Mystery' with a 'Shop now' button and a 'BBC Radio' section with a 'Shop now' button. The right side of the top row shows 'Stand-up Comedy' with a 'Shop now' button. Below these, there is a banner for 'CLASSIC JAMES BOND RELOADED' and a 'Last Week's Best Selling Audio' list. The bottom row includes 'TV & Radio Detectives', 'Children's', and 'ACTION & ADVENTURE' sections.

Crime, Thrillers & Mystery
Get your fix of criminal capers and dastardly deeds.
Agatha Christie
Francis Durbridge
[Shop now](#)

BBC Radio
Our incredible collection of BBC radio content including comedy, drama and factual productions.
BBC Comedy
BBC Drama
Factual from the BBC
[Shop now](#)

Stand-up Comedy
Brilliant new comedians and classic masters. Laugh your socks off with our hilarious range of stand-up titles.
Modern Greats
Classic Comedy
[Shop now](#)

CLASSIC JAMES BOND RELOADED
READ BY 12 GREAT BRITISH ACTORS

Last Week's Best Selling Audio

1. **The Hobbit** J.R.R. Tolkien
2. **Just A Minute: The Best...** Ian Messiter
3. **Cabin Pressure: The...** John Finnemore
4. **Doctor Who: The Angel's Kiss** Melody Malone
5. **Martin Beck: Roseanna** Maj Sjöwall

TV & Radio Detectives **Children's** **ACTION & ADVENTURE**

(screenshot titulky ze serveru [AudioGo](#))

III. Čtěte, čtěte, čtěte. Čtěte všechno. ([William Faulkner](#))

Čtení textů má na rozdíl od poslechu či sledování filmů několik výhod: najít články a knížky odpovídající úrovni vašich znalostí cizího jazyka je *snazší*, můžete si je vzít kamkoli a kdykoli a nerušíte okolí. Při čtení navíc můžete lépe vnímat známé gramatické jevy a snadněji odhalíte neznámá slovíčka a nové fráze. A pokud čtete zajímavý text, který není ani příliš snadný, ani moc obtížný a obsahuje nejen něco povědomého, ale i nového, budete se ke čtení v cizím jazyku rádi vracet – bude totiž zdrojem *motivace*, nikoli frustrace.

První zásadní otázkou je samozřejmě *co číst* a na jaké jazykové úrovni. Ti, kdo se učí anglicky (ale i německy a francouzsky), se mohou poohlédnout po tzv. *easy readers*, zjednodušených a zkrácených verzích klasických nebo populárních románů a povídek. Vydávají je nakladatelství, která se specializují na učebnice a slovníky, a k dostání jsou obvykle ve větších nebo specializovaných knihkupectvích (v Brně je to například [Oxford Bookshop](#)). „Easy readers“ vycházejí v různých jazykových úrovních a často s uvedením rozsahu slovní zásoby, kterou využívají. Na konci některých z nich najdete i krátký kvíz s otázkami, u nichž si můžete ověřit, kolik jste se toho naučili a nakolik jste textu rozuměli. Pokud navíc obsahují i CD, můžete se procvičit i v poslechu.

Pokud už základy jazyka zvládáte, a přesto se čtením knížek v cizím jazyce teprve začínáte, může vás to svádět, abyste nejdřív sáhli po čítankách pro začátečníky nebo mírně pokročilé (pre-intermediate), ale doporučuji, abyste je jen prolistovali. Bývají totiž příliš jednoduché a slovní zásoba je v nich mírně řečeno primitivní a demotivující. Při výběru se proto zkuste řídit *pravidlem výzvy* – výzvou je přitom taková knížka, která je vždy o úroveň výš než vaše (domnělá nebo otestovaná) znalost cizího jazyka. Znáte-li tedy aspoň základy, pusťte se do povídky pro mírně pokročilé; mírně pokročilí pak můžou sáhnout po knížce pro pokročilé (intermediate) se slovní zásobou nejméně 1 000 slov. Vybíráte-li knížku v knihkupectví, zkuste si ji prolistovat a vyzkoušejte i *pravidlo tří stran*: pokud vám po třech stranách přijde text moc jednoduchý, nebo je naopak moc těžký a nerozumíte každému čtvrtému, pátému slovu, odložte ho. Nebojte se také spolehnout na svoje pocity: pokud vám jazyková úroveň knížky vyhovuje, ale obsahově vás ani po třech stranách nezaujme, je lepší se poohlédnout po jiné.

Pro pokročilé existují i jiné možnosti: časopisy, komiksy, novinové sloupky, blogy nebo články z oblasti, kterou se zabýváte. Pokud vás odrazují dlouhé texty a jste jako doma na sociálních sítích, zkuste hledat zajímavé osobnosti nebo kolegy z oboru na Twitteru, Facebooku nebo na Google+. Všechny tři sítě umožňují sledování bez nutnosti reagovat a komentovat, na Facebooku a zvláště na Google+ jsou navíc příspěvky delší a některé na úrovni blogů. Při hledání toho pravého zdroje jsou přitom důležité dvě věci: čtení vás musí bavit a autor textu by měl jazyk, ve kterém píše, skutečně ovládat. První předpoklad je vcelku jasný: proč se prokousávat článkem, který mě nudí a nijak mě nemotivuje? Druhá podmínka se někomu může zdát diskutabilní, ovšem pokud se při čtení chcete skutečně něco naučit, texty bloggerů, kteří mají sami problém s gramatikou a pravopisem, vám příliš nepomůžou.

Pokročilí knihomolové můžou sáhnout po zrcadlových (dvojjazyčných) vydáních nebo rovnou po původních knížkách. Pro začátek jsou přitom nejvhodnější thrillery a detektivky: napínavý děj opravdu někam spěje a postavy většinou používají živý, současný jazyk s hovorovými frázemi. Původní klasickou literaturu si můžete nechat na později. Knížky

v angličtině, němčině, francouzštině, ale i španělštině jsou k dostání ve větších knihkupectvích (někde i na dobírku) a v e-shopech. Pokud jste majiteli čtečky Kindle, můžete se poohlédnout i po e-knížkách v regionálních pobočkách [Amazonu](#), anglisti navíc můžou využít nainstalovaný slovník a funkci „Text to Speech“, díky níž si některé pasáže nebo neznámá slovíčka můžou nechat přečíst.

Druhou důležitou otázkou je, jak texty v cizím jazyku číst a jak a jestli s nimi dál pracovat. Možnosti jsou v podstatě dvě: číst jen tak pro radost a občas si zapsat nějaké to slovíčko, a číst *nadvakrát*. V prvním případě se pobavíte, přečtete víc textů a mírně si rozšíříte zásobu, ovšem pokud ji nebudete aktivně používat a nebudete se aspoň trochu věnovat i gramatice, stane se z vás jen pasivní konzument. Druhá cesta je časově náročnější a stojí víc energie, ale můžete se skutečně něco naučit. Pro čtení *nadvakrát* se hodí prakticky jakýkoli text. Při prvním čtení si můžete jako vždy označit slova a fráze, která vám bránila v porozumění celého textu (ať už podtržením či nějakým symbolem po straně), případně si je rovnou vyhledat. Při druhém čtení se na ně podíváte znovu a zhodnotíte, jestli jsou pro vás natolik důležitá, abyste se je naučili, a posvítíte si i na gramatiku. Zaměřte se přitom hlavně na ty gramatické jevy, které už znáte, a ptejte se: Proč je zrovna v téhle větě tento čas? Proč tahle předložka? Proč je tu zrovna člen neurčitý? Neanalyzujte přitom celý text, a už vůbec ne celou knížku – stačí se podle nálady jednou za čas podívat na jeden odstavec nebo jednu stranu. Pokud si nejste jisti správnou odpovědí, podívejte se do učebnice, zeptejte se učitele, rodilého mluvčího nebo někoho, kdo už jazyk trochu ovládá. Jevy, které vás zaujmou nebo které vám přijdou důležité, zkuste prakticky použít: vytvořte s nimi větu, a zapište si ji nebo ji řekněte nahlas.

Možnosti, jak s textem dál pracovat, jsou prakticky neomezené a individuální. Někomu vyhovuje pitvání každého detailu, někomu stačí soustředit se na jednu konkrétní věc: pokud se učíte anglicky, můžete například hledat jen příklady předpřítomného času, frázová slovesa nebo členy, u textu v americké angličtině můžete hledat odlišnosti od britské

(a naopak) nebo zkoumat postavení slov ve větě. Důležité je jen to, aby vás studium bavilo a neodradilo od dalšího čtení.

Na závěr zase několik konkrétních zdrojů (nejen) pro angličtináře:

1. Nejen *pro začátečníky*:

easy readers:

- [Macmillan Readers](#) (Macmillan nabízí i e-booky s ukázkami a na webu si můžete [otestovat](#) svou úroveň angličtiny);
- [Cambridge Readers](#) (asi nejlepší nabídka pro anglisty – obsahuje ukázky knížek, audio klipy a dokonce [odkaz](#) na možnost přímého objednání v ČR);
- [Oxford Bookworms](#),
- [Penguin Readers](#) (i tento web nabízí možnost [otestovat](#) si svou úroveň angličtiny);

jiné zdroje:

- [Simple English Wikipedia](#)
- blogy a knížky o minimalismu (často v jednodušší angličtině): [zenhabits](#), [The Minimalists](#), [mmlist](#);
- návody, tipy a rady („how-to“), koníčky: [Lifehack](#), [eHow](#), [Squidoo](#), [The Happiness Project](#).

2. Pro *pokročilejší čtenáře*:

zrcadlová vydání:

- tzv. [Gutenbergovy čítanky](#), dvojjazyčná vydání v [angličtině](#), v [němčině](#), ve [francouzštině](#) nebo ve [španělštině](#);

zpravodajství (obvykle i pro iPhone a Android):

- [BBC](#),
- [Guardian](#) (skvělé a nenáročné jsou sloupky [What I'm really thinking](#) (via [nioblad](#)),
- [Washington Post](#);
- s výkladovým slovníčkem publikuje své anglické texty i novinář Erik Best na webu [the fleet sheet's final word](#);

film a hudba:

- [IMDb](#), [IMSDb](#) (databáze filmových scénářů), [Vulture](#), [Pitchfork](#);

výtvarné umění a historie:

- [Met Publications](#) – výstavní katalogy, průvodci a odborné texty (řada z nich ke čtení online nebo ke stažení zdarma v PDF) na webu Metropolitan Museum of Arts;

technologie, IT a věda:

- [Wired News](#), [Gizmodo](#), [New Scientist](#).

Další tipy převážně pro ty, kdo se učí anglicky, najdete na [Twitteru](#), na [Facebooku](#) a na blogu [English for Geeks](#). Těším se na vaše komentáře, připomínky nebo tipy na aktualizaci odkazů.

Že vám nestačí vám jen pasivní znalost a potřebujete se hlavně *domluvit*? Čeká vás prezentace nebo přednáška v angličtině, a nejste si jistí, jestli ji zvládnete? První pomoc najdete v následujícím bonusu – o tu reálnou mi kdykoli [napište](#).

Bonus:

Get talking / Rozpovídejte se

Na závěr ještě několik tipů, jak si procvičit mluvení v angličtině (nebo jiném cizím jazyku), pokud máte zábrany nebo se ostýcháte mluvit před učitelem, rodilým mluvčím nebo před kýmkoli, kdo daný jazyk (možná, snad) umí daleko líp.

1. *Talk to yourself.*

O lidech, kteří trpí samomluvou, si často myslíme, že jsou napůl blázní, ale buďte k sobě upřímní: opravdu nikdy nemluvíte nahlas jen tak, sami pro sebe? Nepřipomínáte si, co ještě musíte udělat nebo koupit? A ani nahlas nenadáváte? Proč to tedy nezkusit v cizím jazyku? Zkuste se podívat z okna a popište, co teď vidíte. Cestou do práce si řekněte, co vás ten den čeká, cestou domů, co budete dělat večer. V potravinách vyjmenujte všechno zboží, které dáváte do košíku. Na procházce povyprávějte děj filmu, který jste včera viděli v kině. Že se před lidmi cítíte trapně? Mluvte potichu, povídejte si jen v duchu nebo všechno říkejte do mobilu – okolí to zase tak divné připadat nebude.

2. *Talk to your pet.*

Pokud vám samomluva neseďí a máte psa, kočku nebo papouška, zkuste si povídat s nimi. Postěžujte si na kolegu v práci a nesnesitelnou sousedku. Popište jim cestu do oblíbené restaurace. Vysvětlete, proč vás nebaví uklízet. Nebudou vám sice rozumět, ale určitě se stanou pozornými posluchači, tedy... pokud nebudete mluvit příliš dlouho. Papoušci můžou navíc některá slova i pochytit, a uchvátit pak návštěvy – doporučuji ale, abyste významně omezili vulgarismy, a to ve všech jazycích.

3. *Describe every little thing.*

Víte, jak se anglicky (německy, francouzsky) řekne tkanička do bot? Pouzdro na brýle? Ořezávkó? Pumpička na kolo? Konvička na zalévání kytek? Pokud ne, zkuste je popsat – k čemu a kdy se používají, z čeho se vyrábějí, kde se dají koupit. Jakmile narazíte na další slovo, které neznáte (optika, cykloservis, zahradnictví), popište i je. I kdyby to mělo trvat 10–15 minut, zkuste nepoužít ani jedno české slovo.

Máte-li pocit, že podobná mluvní cvičení vás nemůžou nic naučit, mýlíte se: přinejmenším ztratíte zabrány, zvyknete si na to, že si vždycky za všech okolností nevzpomenete na to správné slovíčko, a hlavně: naučíte se o úplně obyčejných věcech přemýšlet v cizím jazyku.

Pokud vám samotné mluvení nestačí a chcete si rozšířit slovní zásobu, všechna slova a fráze, která jste během cvičení potřebovali a neznali, si můžete zapsat, vyhledat ve slovníku a postupně se je naučit. Pokud si chcete procvičit gramatiku, mluvní cvičení můžete různě omezit: na začátku týdne používejte jen minulý čas a povídejte o tom, co jste dělali v neděli, ke konci týdne přejděte do budoucího času a naplánujte si další víkend – možností je spousta. Tak ať vám to jde!